

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

Landstingslov nr. 7 af 31. maj 2001 om udnyttelse af is og vand med henblik på eksport (is- og vandeksportloven) trådte i kraft den 1. juli 2001.

Målsætningen med det igangværende arbejde med en ny is- og vand strategi (2016-2019) er at skabe vækst, beskæftigelse og eksportindtægter til Grønland.

Det er Nalaakkersuisuts holdning, at udviklingen af is- og vandområdet skal ske på kommercielle vilkår. Erhvervsområdet skal udvikles og bæres frem af enten private entreprenører fra Grønland eller via udenlandske investeringer og partnerskaber med grønlandske virksomheder.

Den nuværende is- og vandeksportlov er bygget op omkring, at selskaber kan søge om forundersøgelser- og udnyttelsestilladelser. Strukturen har til formål, at give selskaberne mulighed for at gennemføre feltundersøgelser inden de igangsætter en egentlig produktions- og eksportvirksomhed.

Denne struktur har ikke i sig selv givet det ønskede gennembrud for eksport af grønlandsk vand til verdensmarkedet.

Erfaringerne med is- og vandeksportloven og dens anvendelse i praksis har vist, at det vil være hensigtsmæssigt at skabe en hjemmel til, at private selskaber, der ønsker at eksportere vand og is i henhold til denne lov, kan benytte offentlig forsyningsvirksomheds allerede eksisterende anlæg eller områder til at opsamle eller tappe vand, som skulle være i overskud fra allerede etableret produktion.

Formålet med denne lovændring er derfor at tydeliggøre eksistensen af muligheden for at private aktører, der ønsker at eksportere grønlandsk vand til verdensmarkedet, kan indgå aftaler med offentlige forsyningsvirksomheder om at benytte allerede etablerede anlæg til at købe vand, der er i overskud fra en given produktion.

Tilladelse efter denne lov er efter § 4 a gjort betinget af, at der foreligger en klar, gyldig og skriftlig bindende aftale indgået mellem den offentlige forsyningsvirksomhed og den private aktør, hvor der tages hensyn til forsyningsvirksomhedens forsyningsforpligtelse.

Såfremt en privat aktør ønsker at indgå en aftale med en offentlig forsyningsvirksomhed, skal dette ske under hensynstagen til den offentlige forsyningsvirksomheds forpligtelser i henhold til anden lovgivning, herunder Landstingslov nr. 13 af 6. november 1997 om Grønlands Hjemmestyres overtagelse af bygdens el- og vandforsyning.

Da den offentlige forsyningsvirksomhed har forsyningspligt til borgere i henhold til Landstingslov nr. 13 af 6. november 1997 om Grønlands Hjemmestyres overtagelse af bygdens el- og vandforsyning, vil dette hensyn til enhver tid og uden undtagelse have førsteprioritet, og en tilladelse i henhold til is- og vandeksportloven er betinget af, at dette hensyn reguleres i aftalen mellem parterne.

Tilladelsen til at benytte offentlig forsyningsvirksomheds allerede eksisterende anlæg eller områder er betinget af, at der er tilstrækkelige ressourcer til at kunne udøve den forpligtede forsyningsvirksomhed efter el- og vandforsynings loven.

Det er dermed alene vand, der er i overskud fra en given produktion og fra det pågældende område, der kan ansøges og tildeles tilladelse til at eksportere, hvorfor dette forhold ligeledes skal fremhæves i aftalen mellem parterne.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1. Tydelig hjemmel til køb af overskudsvand fra offentlig forsyningsvirksomhed med henblik på eksport

Forslaget vil tydeliggøre, at der med hjemmel i loven kan købes vand af offentlige forsyningsvirksomhed med henblik på eksport. Dermed sigter dette forslag til lovændring at skabe incitament og mulighed for private aktører, der ønsker at etablere kommerciel virksomhed ved eksport af drikkevand til salg i lande uden for Grønland.

Det er dette kommercielle potentiale lovforslaget ønsker at fremme, uden dog at gå på kompromis med den offentlige forsyningsvirksomheds forsyningspligt af vand til borgere i henhold til Landstingslov nr. 13 af 6. november 1997 om Grønlands Hjemmestyres overtagelse af bygdens el- og vandforsyning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I Landstingslov nr. 7 af 31. maj 2001 om udnyttelse af is og vand med henblik på eksport (is- og vandeksportloven) foretages følgende ændringer:</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>1. Efter § 4 indsættes</p> <p style="padding-left: 2em;">”§ 4 a Naalakkersuisut kan desuden meddele tilladelse til udnyttelse af vand til eksport til et selskab, der indgår aftale om køb af vand fra et offentligt forsyningselskab. Tilladelse kan meddeles med eneret</p> <p style="padding-left: 2em;"><i>Stk. 2.</i> En aftale efter stk. 1, skal ske under hensyn til forsyningspligt og andre forpligtigelser i henhold til gældende lovgivning.</p> <p style="padding-left: 2em;"><i>Stk. 3.</i> Såfremt der indgås aftale med et offentligt forsyningselskab om levering af vand fra et af den offentlige forsyningsvirksomheds anlæg, kan det offentlige forsyningselskab selv i en aftale med et privat selskab fastsætte pris, mængde m.m. ud fra et forretningsmæssigt grundlag.</p> <p style="padding-left: 2em;"><i>Stk. 4.</i> Tilladelse til udnyttelse efter stk. 1 gøres betinget af, at der er indgået gyldig og bindende aftale mellem den offentlige forsyningsvirksomhed og ansøger.</p>
	<p>2. I §§ 5 <i>stk. 1, 7, stk. 1, 13, stk. 2 og stk. 3, 21, § 26</i> ændres ”Efter § 4” til ”Efter §§ 4, og 4 a”.</p>
	<p>3. I §§ 12, <i>stk. 1, 13, stk. 1, 14, § 15, 16, § 20, 23, 24, 27, stk. 1 og stk. 2</i> ændres ”Efter §§ 3-4” til ”Efter §§ 3, 4, og 4 a”.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p><i>Stk. 1.</i> Inatsisartutloven træder i kraft den 01. 01. 2017</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Naalakkersuisuts myndigheder forestår i forvejen sagsbehandling i henhold til denne lov, hvorfor der ikke forventes væsentlig øgning af denne arbejdsbyrde.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Det skønnes ikke, at forslaget vil have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet generelt og alene begrænsede administrative konsekvenser for erhvervslivet.

De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, påhviler alene den aktør, som ønsker at indgå aftale om eksport af overskudsvand.

Da meddelelse om tilladelse er betinget af, at der er tale om vand, der er i overskud fra en given produktion, er dette ensbetydende med, at der ikke kan garanteres en stabil kvantitet i perioder, hvor det af naturlige årsager er mindre mængder af vand i overskud. Denne risiko er derfor alene afholdt af selskabet, der ønsker tilladelse til eksport efter denne lov, og risikoen for tab af økonomisk gevinst bæres alene af det pågældende selskab, ligesom det pågældende selskab alene oppebærer den økonomiske gevinst ved aftalen.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forsyningen af vand til borgere har første prioritet, og enhver aftale, der indgås, angår alene overskudsvand fra forsyningen til borgerne. Forslaget forventes derfor ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har i perioden fra den 9. maj 2016 til den 13. juni 2016 ligget på høringsportalen.

Forslaget har endvidere været sendt til følgende myndigheder, organisationer og virksomheder:

KANUKOKA, Grønlands Erhverv, Nusuka, Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur, Departementet for Fiskeri, Fangst & Landbrug, Departementet for Natur, Miljø og Energi, Nukissiorfiit, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunua, Qeqqatta Kommunua, Kommune Kujalleq, Grønlands Naturinstitut, Pinngortitaleriffik og Grønlands universitet, Ilisimatusarfik.

Der er modtaget høringssvar fra:

KANUKOKA, Grønlands Erhverv, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Natur, Miljø og Energi, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommunefik Semersooq, Kommune Kujalleq.

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet under høringen. Det bemærkes, at høringssvarene, som er anført i kursiv, kun er gengivet i hovedtræk på baggrund af en foretaget væsentlighedsvurdering.

Alle høringssvar er i deres helhed medsendt til det behandlende udvalg i Inatsisartut.

KANUKOKA har fremsendt bemærkninger fra Kommune Kujalleqs, Qaasuitsup Kommunia samt Qeqqata Kommunia, se nedenfor.

Grønlands Erhverv anfører bl.a., at ”Naalackersuisut bør overveje, om man ikke bør fastsætte en fast og forholdsvis lav pris ved levering fra det offentlige forsyningsselskab til dette formål, således at man kan få sat gang i eksporten af vand (is), der også kan indbringe et overskud for den private eksportør.”

Forslaget lægger op til, at spørgsmål vedrørende pris og mængde skal aftales direkte mellem parterne på et forretningsmæssigt grundlag, jf. forslaget § 4 a, stk. 3, bl.a. for at sikre tilstrækkelig fleksibilitet og dermed de bedste betingelser for en forøgelse af vandeksporten.

Departementet for Fiskeri, Fangst & Landbrug anfører, at ”...der i ændringsforslagets bemærkninger til nr. 1 (§ 4 a, stk. 2) positivt henvises til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. marts 2008 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.”

Forslaget er fulgt.

Departementet for Natur, Miljø og Energi bemærker bl.a., at ”[b]estemmelsen om hensyntagen til forsyningspligt og andre forpligtigelser, som er formuleret i den ny § 4a stk. 2, bør gøres mere præcis og udtømmende... Der skal i denne sammenhæng både tages stilling til forhold på tidspunktet for meddelelse af en tilladelse efter § 4a; men også til ændringer i vandforbruget og nye ønsker, der måtte komme til efterfølgende. (Eksempelvis kan der komme et ønske om at anlægge en ny fiskevirksomhed med et stort vandforbrug).”

Ændringsforslaget påvirker ikke offentlige forsyningsvirksomheders forsyningsforpligtelser i medfør af gældende regler og praksis, herunder Landstingslov nr. 13 af 6. november 1997 om Grønlands Hjemmestyres overtagelse af bygders el- og vandforsyning, hvorefter forsyningspligten til borgere til enhver tid og uden undtagelse vil have førsteprioritet. Herudover vil der være en nærmere regulering af spørgsmålet i selve udnyttelsestilladelsen samt i aftalen mellem forsyningsvirksomheden og vandeksportøren, se også lovens § 14.

Endvidere har *Departementet for Natur, Miljø og Energi* anført følgende: ”Eftersom nogle almene vandforsyningsanlæg indvinder vand fra søer eller elve med meget stort indvindingspotentiale er der ingen mening i, at en vandeksportør kan opnå eneret til at købe vand til eksport fra det pågældende almene vandforsyningsanlæg. Der bør derfor formuleres en bestemmelse, der gør det muligt for dette vandforsyningsanlæg at sælge vand til flere forskellige eksportører.”

Ændringsforslaget indeholder ikke et krav om, at en udnyttelsestilladelse til eksport af vand, der er meddelt i medfør af forslaget § 4 a, skal meddeles med eneret.

Departementet for Natur, Miljø og Energi bemærker yderligere, at man i stedet for ”offentlig forsyningsvirksomhed” bruger betegnelsen ”almene vandforsyningsanlæg”.

Der ses ikke at være behov for at foretage en terminologisk ændring som foreslået af *Departementet for Natur, Miljø og Energi*.

Departementet for Natur, Miljø og Energi påpeger også, at ”[l]ovens § 5, Stk. 3 [ikke bør] omfatte den ny § 4 a”. (Det er netop en forudsætning, at udnyttelsespotentialet væsentligt overstiger rettighedshaverens behov.)”

Bemærkningen er taget til efterretning og forslaget er tilpasset derefter.

Departementet for Natur, Miljø og Energi bemærker, at ”[l]ovens § 14 bør heller ikke omfatte den ny § 4 a, idet § 14 regulerer en situation, hvor rettighedshaver får eneret.”

Det er muligt at meddele en udnyttelsestilladelse efter den foreslåede § 4 a såvel med som uden eneret, og lovens § 14 bør derfor også i relevant omfang finde anvendelse i forhold til udnyttelsestilladelser, der er meddelt i medfør af den foreslåede § 4 a.

Qaasuitsup Kommunia har ingen bemærkninger til ændring af lov om udnyttelse af is- og vand med henblik på eksport.

Qeqqata Kommunia har ingen bemærkninger til ændring af lov om udnyttelse af is- og vand med henblik på eksport.

Kommuneqarfik Sermersooq anfører indledningsvist, at man ”...finder det positivt, at Naalakkersuisut med denne lovændring søger at skabe økonomisk vækst...”, samtidig med at man påpeger en række bekymringer, herunder ”[a]t afsætningen af overskudskapacitet til vandeksportører vil gøre rammevilkårene for fiskerierhvervet mindre fleksible, da en udmøntning af lovforslaget alt andet lige vil mindske den disponible vandproduktionskapacitet for eksempelvis fiskerierhvervet.” Og ”[a]t lovforslaget kan få den effekt at fiskerierhvervet bliver nedprioriteret i forhold til vandeksport-erhvervet, hvorved fiskerierhvervet ikke kan indfri mål omkring rentabilitet, produktudvikling og beskæftigelse.”

Det kan i den forbindelse påpeges, at forslaget ikke ændrer offentlige forsyningsvirksomheders forsyningspligt, og at der, som det også anføres i høringsvaret, er tale om overskudsvand. Der vil derfor ikke være tale om en forringelse eller på anden vis ændring af rammevilkårene for de eksisterende erhverv, herunder heller ikke for fiskerierhvervet.

Kommune Kujalleq spørger bl.a. om: ”Tilfalder samfundsprovenu brugerne af de enkelte vandanlæg eller landskassen?”, samt ”[h]vordan vil fremgangsmåden være, hvis et eksportprojekt kræver udvidelse af eksisterende forsyningsanlæg, og hvis der skal etableres andre tekniske (f.eks. rensning) forbedringer?”

I den forbindelse kan det for det første bemærkes, at overskud fra salget af vand går til det pågældende offentlige forsyningselskab, der indgår som en indkomst på lige fod med andre former for indkomst. Herudover vil vandeksportører skulle betale en afgift (royalty) direkte til landskassen. Det kan endvidere bemærkes, at forslaget angår overskudsvand fra allerede etableret produktion. Der er med andre ord ikke tale om, at offentlige forsyningselskaber skal løbe en forretningsmæssig eller produktionsrelateret risiko som følge af indgåelse af eventuelle aftaler med vandeksportører.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 4 a, stk. 1)

Såfremt der opnås eneret efter § 4 a, er perioden for eneretten til det i henhold til denne lov ansøgte område bestemt af perioden angivet i aftalen mellem ansøger og den offentlige forsyningsvirksomhed, der varetager forsyningen i det pågældende område.

Til nr. 1 (§ 4 a, stk. 2)

Såfremt en tilladelse meddeles i henhold til § 4 a, der regulerer forhold for aftale med allerede etableret offentlige forsyningsvirksomhed, pålægges den offentlige forsyningsvirksomhed at sikre overholdelse af enhver forpligtigelse, der er pålagt efter anden speciel lovgivning herunder, men ikke begrænset til Landstingslov nr. 13 af 6. november 1997 om Grønlands Hjemmestyres overtagelse af bygders el- og vandforsyning samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. marts 2008 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg. Den offentlige forsyningsvirksomhed har dermed til enhver tid pligt til at sikre forsyningen af vand m.m.

Såfremt det vurderes, at der opstår perioder med begrænset vand i det pågældende område, skal forsyningen af borgere til enhver tid sikres. Dette uagtet, at ansøger i henhold til denne lov derved ikke kan sikres en given mængde.

Til nr. 1 (§ 4 a, stk. 3)

Såfremt der opnås tilladelse i henhold til § 4 a, er det op til de pågældende partner selv at fastsætte priser, mængder samt andre forretningsmæssige forhold, dog skal disse forhold afspejle markedsforhold baseret på et forretningsmæssigt grundlag.

Til nr. 1 (§ 4 a, stk. 4)

En tilladelse i henhold til denne lovs § 4 a, er betinget af, at der foreligger en gyldig bindende aftale mellem ansøger og den offentlige forsyningsvirksomhed. I denne aftale skal der indarbejdes en bestemmelse, hvori det gøres klart, at en given mængde ikke kan garanteres og det alene er overskudsvand, der kan aftages, da den offentlige forsyningsvirksomheds primære forpligtigelse er forsyning af borgere i henhold til Landstingslov nr. 13 af 6. november 1997 om Grønlands Hjemmestyres overtagelse af bygders el- og vandforsyning.

Til § 2

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2017.